

«Ыбырай Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық университеті» КеАҚ

БЕКІТЕМІН

КеАҚ Басқарма-Төрағасы, ректор м.а.,
қабылдау комиссия төрағасы

Т.Е. Еңжанов

«17» 06 2025 жыл

6B01406- Музыкалық білім (IP) білім беру бағдарламасына түсуші
талапкерлерге арналған шығармашылық емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ

Арқалық, 2025

МАЗМҰНЫ

1. Нормативтік база.....	3
2. Жалпы ережелер.....	3
3. Шығармашылық емтиханның мақсаты мен міндеттері.....	4
4. Емтихан өткізу тәртібі.....	4
5. Шығармашылық емтихандарды бағалау формасы.....	5
6. Шығармашылық емтихан бағдарламасы (1 шығармашылық емтихан: Орындаушылық шеберлік.....	6
7. Шығармашылық емтихан бағдарламасы (2 шығармашылық емтихан: Музыкалық қабілеттерін көрсету)	6
8. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі.....	7

1. Нормативтік база

Осы бағдарлама келесі нормативтік құжаттар негізінде әзірленді:

1.1. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы

12. Қазақстан Республикасының Конституциясы

1.3. "Жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары" Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығы.

2. Жалпы ережелер

2.1 Шығармашылық емтихандар өткізілетін білім беру бағдарламаларының тізбесі жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларына сәйкес белгіленеді.

2.2 Институтқа қабылдау кезінде қабылдау комиссиясының төрағасы азаматтардың ҚР заңнамасында белгіленген білім алу құқықтарының сақталуын, қабылдау комиссиясы жұмысының жариялылығы мен ашықтығын, оқуға түсушілердің қабілеттері мен бейімділігін бағалаудың объективтілігін, қабылдау комиссиясы басшылығының қабылдауды өткізудің барлық кезеңдерінде қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

2.3 "6B01406-Музыкалық білім" (IP) білім беру бағдарламасына түсуші тұлғалар Ыбырай Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық университетінің қабылдау комиссиясы өткізетін шығармашылық емтихандарды тапсырады.

2.4 "6B01406-Музыкалық білім" (IP) білім беру бағдарламасына толық оқу мерзімі бойынша түсетін техникалық және кәсіптік (бастауыш және орта кәсіптік), орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын жалпы орта (жалпы орта) білім беру ұйымдарының түлектері немесе білім беру ұйымдарының түлектері үшін екі шығармашылық емтихан, сондай-ақ ҰБТ пәндері бойынша балдар ескеріледі: Қазақстан тарихы, Оқу сауаттылығы (оқыту тілі).

2.5 "6B01406-Музыкалық білім" (IP) білім беру бағдарламасына түсетін, "орта буын маманы" біліктілігі бар жоғары, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі бар адамдар үшін ақылы бөлімге түсушілер жоғары білім кадрларын даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша әңгімелесу өткізіледі.

2.6 Шығармашылық емтихан тапсыру үшін түсушілердің өтініштерін қабылдау ағымдағы жылдың 20 маусымы мен 7 шілдесі аралығында жүзеге асырылады.

2.7 Шығармашылық емтихан ағымдағы жылдың 8-13 шілдесі аралығында өткізіледі.

Шығармашылық емтихандарды өткізу нысаны жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың Үлгілік қағидаларына сәйкес белгіленеді.

2.8 Орта білім беру ұйымдарының түлектеріне арналған шығармашылық емтихандар 2 шығармашылық емтихан бойынша өткізіледі: "Орындаушылық шеберлік", "Музыкалық қабілеттерін көрсету".

2.9 "6B01406-Музыкалық білім" (IP) білім беру бағдарламасына қабылдау қысқартылған оқу мерзімдерін көздейтін жоғары білім кадрларын даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша түсушілерді қоспағанда, шығармашылық емтихандар бойынша балдарды ескере отырып жүргізіледі.

3. Шығармашылық емтиханның мақсаты мен міндеттері

3.1 Шығармашылық емтихандардың мақсаты талапкерлердің шығармашылық қабілеттерінің болуын және шығармашылық бағыттағы кәсіпті игерудің жеке алғышарттарын тексеру болып табылады.

3.2 "6B01406-Музыкалық білім" (IP) " білім беру бағдарламасының шығармашылық емтиханының міндеті талапкердің музыкалық деректерін, орындаушылық қабілеттерін, стиль сезімін, орындаушылық шеберлік мәдениетін, сондай-ақ музыкалық есте сақтауды, ритакты, естуді бағалау қажеттілігіне негізделген.

4. Емтихан өткізу тәртібі

4.1 Шығармашылық емтихан кестесін (емтихан өткізу нысаны, өткізілетін күні, уақыты мен орны, консультациялар) Институттың қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді, құжаттарды қабылдау кезінде түсушілердің назарына жеткізіледі.

4.2 Бір шығармашылық емтиханның ұзақтығы-15 минут.

4.3 Шығармашылық емтихандарды өткізу аудиториясына жіберуді және емтихандарды өткізу кезінде осы ережелерді сақтауды қабылдау комиссиясының жауапты хатшысы, емтихандарды өткізуге тартылған арнайы кезекшілер қамтамасыз етеді.

4.4 Шығармашылық емтихандарды өткізу кезінде аудиторияда бөгде адамдардың болуына жол берілмейді.

4.5 Талапкер болып табылады шығармашылық емтиханға кестеде көрсетілген мерзімде. Талапкерді аудиторияға жіберу емтихан басталғанға дейін 30 минут бұрын жүргізіледі.

4.6 Талапкерді шығармашылық емтихан өткізу аудиториясына жіберу жеке басын куәландыратын құжатты және құжаттарды қабылдау туралы қолхатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады.

4.7 Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде мобильді байланыс құралдарына енгізуге жол берілмейді.

4.8 Шығармашылық емтихандарды өткізу кезінде талапкерлер мынадай талаптарды сақтайды: 1) тыныштықты сақтау, емтихан алушылармен сөйлеспеу; 2) аудитория бойынша жүрмеу; 3) шығармашылық емтихан аяқталғанға дейін емтихан алушының рұқсатынсыз емтихан аудиториясынан шықпау.

4.9 Осы ережелерді бұзғаны үшін талапкер аудиториядан шығарылады.

4.10 Дәлелді себеппен емтиханға кешігіп келген немесе келмеген жағдайда, талапкер жазбаша өтініш және шығармашылық емтиханды өткізіп алудың дәлелді себебін растайтын құжатты ұсыну негізінде ректордың рұқсаты бойынша бекітілген кесте шеңберінде шығармашылық емтиханға басқа уақытта жіберіледі.

Шығармашылық емтиханды өткізудің дәлелді себебі: 1) талапкердің ауруы (емдеу мекемесінің мөрімен расталған емдеу мекемесінен ауру туралы анықтаманы ұсынумен расталады); 2) төтенше жағдай, сондай-ақ жол-көлік оқиғасы (төтенше жағдай немесе жол-көлік оқиғасы фактісін тіркеген мемлекеттік ұйымның анықтамасын ұсынумен расталады); 3) жақындарының қайтыс болуы болып табылады туыстарының (ата-аналары, жұбайлары, балалары, асырап алушылары, асырап алынғандары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңділері, атасы, әжесі) (анықтамамен расталады).

4.11 Дәлелді себеппен шығармашылық емтиханға келмеген адамдар оларға қосымша белгіленген күні шығармашылық емтихандарды өткізу мерзімінен кешіктірілмей жіберіледі.

4.12 Дәлелді себепсіз шығармашылық емтихандарға келмеген талапкерлер емтихан тапсыруға жіберілмейді.

4.13 Шығармашылық емтихандарға қайта қатысуға және қайта тапсыруға жол берілмейді.

4.14 Шығармашылық емтиханды өткізу қорытындысы бағалау ведомосімен және пәндік комиссияның хаттамасымен ресімделеді. Бағалау ведомостары және тексерілген емтихан алушылардың, қабылдау комиссиясы төрағасының бағалары мен қолдары қойылған хаттамалар нәтижелерді жариялау үшін жауапты хатшыға беріледі.

4.15 Шығармашылық емтиханның нәтижелері емтихан өткізілетін күні жарияланады.

4.16 Шығармашылық емтихандарды бағалау кезінде талаптардың сақталуын қамтамасыз ету және даулы мәселелерді шешу, шығармашылық емтихандарды тапсыратын адамдардың құқықтарын қорғау мақсатында емтихандарды өткізу кезеңінде әрбір ЖОО-да апелляциялық комиссия құрылады. Апелляциялық комиссиялар шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспейтін адамдардың өтініштерін қарау үшін құрылады. Апелляциялық комиссияның төрағасы мен құрамы ЖОО ректорының бұйрығымен бекітіледі.

4.17 Апелляцияға өтінішті шығармашылық емтихан тапсырған адам апелляциялық комиссия төрағасының атына жеке өзі береді, шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляция бойынша шешім комиссия мүшелерінің жалпы санының көпшілік даусымен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда комиссия төрағасының дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төраға мен комиссияның барлық мүшелері қол қойған хаттамамен ресімделеді.

5. Шығармашылық емтихандарды бағалау нысаны

5.1 Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар оқуға түсушілерге арналған шығармашылық емтихандар 45 балдық жүйе бойынша бағаланады.

5.2 "6B01406-Музыкалық білім" (IP) білім беру бағдарламасы бойынша 2 шығармашылық емтихан өткізіледі: Орындаушылық шеберлік (бірінші шығармашылық емтихан), Музыкалық қабілеттерін көрсету (екінші шығармашылық емтихан).

5.3 Орта білім беру ұйымдарының түлектеріне арналған шығармашылық емтихандар 2 шығармашылық емтихан бойынша өткізіледі: Орындаушылық шеберлік (бірінші шығармашылық емтихан), Музыкалық қабілеттерін көрсету (екінші шығармашылық емтихан) және 50 балдық жүйе бойынша бағаланады.

5.4 Жоғары білімі, орта кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі бар адамдар үшін жоғары білімнің білім беру бағдарламаларының туыстық топтары мен техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру мамандықтарының сәйкестігінің әдістемелік ұсынымдарға 2019 жылғы 1 сәуірдегі №134 бұйрығына сәйкес жүргізілді.

5.5 Орта кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі бар адамдар үшін ҚР БҒМ 2018 жылғы 31 қазандағы №600 бұйрығының 1-параграфының 17-тармағына сәйкес туыстық бағыт бойынша 1 "Орындаушылық шеберлік" шығармашылық емтиханы өткізіледі.

5.6 "Өте жақсы" деген баға қойылады, егер: талапкер жарқын музыкалық деректерді, орындаушылық қабілеттерін, стиль сезімін, орындаушылық шеберлік мәдениетін, тамаша музыкалық жадыны, ритақты, естуді көрсетуі тиіс.

5.7 "Жақсы" деген баға қойылады, егер: талапкердің орындауы мағыналы, авторлық мәтін дәл оқылған, стилистикалық тұрғыдан сақталған болса. Бірақ сонымен бірге ол техникалық еркіндікті көрсетпейді, орындау әртүрлілігі мен сапасымен ерекшеленбейді, жақсы музыкалық есте сақтайды, бірақ нашар естиді.

5.8 "Қанағаттанарлық" баға, егер талапкер: орындалатын шығармалардың стилі мен мазмұнын нашар түсінуді, музыкалық шеберліктің мәнерлі құралдарын (интонация, музыкалық есте сақтау, есту, сөз тіркесі, ритақ) жеткіліксіз меңгеруді көрсетсе қойылады.

5.9 "Қанағаттанарлықсыз" деген баға, егер талапкер: ұстамдылықтың, бастамашылықтың, ритақты ерік-жігердің жоқтығын, интонациялаудың техникалық және көркемдік

құралдарын нашар меңгергенін, бағдарламаның түсу үшін қажетті деңгейге сәйкестігін көрсетсе қойылады.

6. Шығармашылық емтихан бағдарламасы (1 шығармашылық емтихан Орындаушылық шеберлік)

6.1 Жалпы орта (жалпы орта) білім беру ұйымдарының түлектеріне, сондай-ақ музыкалық даярлықсыз жоғары білім беру ұйымдарының түлектеріне қойылатын талаптар:

6.2. Вокалдық бағдарламаны аспапта немесе фонограмманың сүйемелдеуімен өз сүйемелдеуімен орындау;

6.3 Вокалдық деректерді анықтау;

6.4 Орындау шеберлігі пәнінен емтихан нәтижелерін бағалау критерийлері:

- «45-50» балл - Вокалдық және сүйемелдеу қабілеттерін көрсету, орындаушылық шеберлігін көрсету, вокалдық интонациялардың тазалығы.
- «30-35» балл - Вокалдық деректерді көрсету, сүйемелдеу қабілеті. Вокалдық интонацияның тазалығын көрсету.
- «23-27» балл - Вокалдық деректер мен концертмейстерлік қабілеттерді көрсету. Вокалдық интонацияның тазалығына ұмтылу.
- «14-22» балл - Емтихан алушы қарапайым вокалдық деректер мен концертмейстерлік қабілеттерін көрсетуі, вокалдық интонацияның тазалығын көрсетуі тиіс.
- «6-13» балл - Таза вокалды интонация емес, сүйемелдеу қабілеті жоқ
- «5» балл - Ән айту және аспапты ұстану қабілетін көрсетпейді, вокалдық интонацияның тазалығын естімейді.

6.5 Жалпы орта (жалпы орта) білім беру ұйымдарының түлектеріне, техникалық және кәсіптік (бастауыш және орта кәсіптік), орта білімнен кейінгі білімнің, музыкалық колледждің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының түлектеріне қойылатын талаптар:

6.6 Негізгі музыкалық аспапқа сәйкес музыкалық аспапта 3 шығармаларды орындау (полифониялық шығарма; күрделі формадағы шығарма; қазақстандық композитордың пьесасы немесе этюд, таңдау бойынша виртуоздық пьеса; екі түрлі сипаттағы күй және сүйемелдеумен пьеса);

6.7 Шығармашылық емтихандарды бағалаудың негізгі критерийлері:

6.8 Қабылдау емтиханының бағдарламасы колледждердің бітіру емтихандарының бағдарламасына сәйкес келуі керек.

6.9 Емтихан бағдарламасында Қазақстан композиторларының шығармалары ұсынылуы тиіс.

6.10 Бағдарлама мәтінге және авторлық нұсқауларға дәл сәйкес орындалуы керек.

6.11 Бағдарламаның орындалуы талапкердің әртүрлі дәуірлердегі және бағыттардағы композиторлық мектептердегі білімі мен іскерлігін анықтауы тиіс.

6.12 Бағдарламаның орындалуы тиісті мінез-құлық мәдениетімен, кәсіби шоғырлануымен, ерікті қасиеттерінің көрінісімен және әртістігімен концерттік қойылымға сәйкес келуі тиіс.

6.13 Орындаудың виртуоздылығы, көркемдік бейнені жеткізе білу, орындаушылық техниканың әртүрлі түрлерін меңгеру, полифониялық және гармоникалық ойлаудың болуы бағаланады.

7. Шығармашылық емтихан бағдарламасы (2 шығармашылық емтихан Музыкалық қабілеттерін көрсету)

7.1 Музыкалық дайындықсыз жалпы орта (жалпы орта) білім беру ұйымдарының түлектеріне қойылатын талаптар:

7.2 Ырғақ қабілеттерді анықтау.

7.1.2. Музыкалық және есту қабілеттерін анықтау.

7.1. 3. Музыкалық жадтың болуын анықтау.

7.2 Шығармашылық емтихан нәтижелерін бағалау критерийлері Музыкалық қабілеттерін көрсету:

- «45-40» балл - Берілген дыбыстардың санын дәл анықтау (интервалдар, аккордтар), ырғақты дұрыс қайталау, вокалдық интонациялардың тазалығы, парақтан ноталарды тамаша оқу.
- «30-35» балл - Берілген дыбыстардың санын (интервалдар, аккордтар) анықтауда шамалы ауытқу, ырғақты дұрыс қайталау, вокалдық интонацияның тазалығын көрсету, парақтан ноталарды жақсы оқу.
- «23-27» балл - Берілген дыбыстардың санын (интервалдар, аккордтар) анықтауда шамалы ауытқу, ырғақты дәл емес қайталау, таза вокалдық интонация, парақтан ноталарды оқу.
- «14-22» балл - Берілген дыбыстардың санын (интервалдар, аккордтар) анықтауда шамалы ауытқу, ырғақты дәл емес қайталау, таза вокалдық интонация емес, парақтан ноталарды қанағаттанарлық оқу.
- «6-13» балл - Берілген дыбыстардың санын (интервалдар, аккордтар) анықтауда елеулі ауытқу, ырғақты қайталаудағы қиындық, таза вокалдық интонация емес, парақтан ноталарды қанағаттанарлық оқу.
- «5» балл – Емтихан алушыға берілген дыбыстардың санын (интервалдар, аккордтар) анықтау қиынға соғады, ырғақты қайталай алмайды, дыбыс тазалығы жоқ.

8. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Қазақстандағы музыкалық білім. Оқулық.Т. 1-А. 2015.
2. Қазақстандағы музыкалық білім. Оқулық.Т2-А. 2016.
3. Дюсембаева Р. К. Музыкалық білім беру педагогикасының педагогикалық әдіснамасы.(аударма) А., 2013.
4. Дюсембиева Р.К. Музыкалық білім беру педагогикасы.- Т., 2018.
5. Арчажникова Л. Г. Мамандығы - Музыка мұғалімі.-М., 2013.
6. Кабалевский Д.Б. Жалпы білім беретін мектепке арналған музыка бағдарламасының негізгі принциптері мен әдістері.- М. 2017
7. Музыкалық білім беру әдістемесі: мәселелер, бағыттар,тұжырымдамалар / Отв.Басылым. Э.Б. Абдуллин.-М., 2018.
8. Ражников В. Г. Музыкалық мәдениеттің психологиялық-педагогикалық моделі-М., 2013.
9. Сохор А.Н. Әлеуметтану және музыка эстетикасы мәселелері. - Кітап. II. - Л., 2014.
10. Цукерман В. А. Музыкалық-теориялық очерктер мен зерттеулер. - М., 2015.